

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการจัดการด้านโลจิสติกส์ผลิตผลโครงการหลวง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ข้อ คือ 1) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการจัดการโลจิสติกส์ผลิตผลโครงการหลวงเปรียบเทียบกับกรณีส่งตรงผลผลิตจากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงไปยังลูกค้ากับกรณีส่งผ่านโรงคัดบรรจุเชิงใหม่ 2) ประเมินศักยภาพในการจัดการผลิตผลโครงการหลวงของโรงคัดบรรจุเชิงใหม่และโรงคัดบรรจุของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง และ 3) ศึกษาความเป็นไปได้ในการขนส่งสินค้าร่วมกับเอกชน โดยศึกษาการจัดการโลจิสติกส์ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ กลุ่มศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 2 กลุ่มศูนย์ คือ กลุ่มศูนย์ฯ แม่โถ (แม่โถ แม่สะเรียง แม่ลาน้อย) และกลุ่มศูนย์ฯ ห้วยลึก (ห้วยลึก อ่างช้าง แก่น้อย หมอกจำม่อน หนองเจียว) โรงคัดบรรจุเชิงใหม่หรือศูนย์ผลิตผลโครงการหลวงมูลนิธิโครงการหลวง เป็นสำคัญ ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่การส่งตรงผลผลิตจากศูนย์ฯ หรือสถานีฯ มีต้นทุนรวมที่ต่ำกว่าการส่งผ่านโรงคัดบรรจุ และศูนย์ฯ ได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นจากการส่งตรง เนื่องจากการประหยัดต้นทุนสูญเสียและค่าแรงคัดบรรจุเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม มีปัจจัยสำคัญที่กำหนดขนาดของผลตอบแทนซึ่งแตกต่างกันในแต่ละศูนย์ฯ อันได้แก่ การจัดการวิธีการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร ซึ่งมีผลต่อค่าวัตถุดิบและต้นทุนสูญเสีย การจัดการด้านการขนส่งผลผลิตจากแปลงเข้าสู่ศูนย์ฯ การจัดการแรงงานจ้างให้มีความชำนาญในการตัดแต่งเพื่อประหยัดเวลา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบราคาที่ศูนย์ฯ จะได้รับอย่างสม่ำเสมอเทียบกับฝ่ายตลาดเพื่อให้มีส่วนต่างของราคาที่รับซื้อจากเกษตรกรกับราคาที่ศูนย์ฯ จะได้รับสอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในการจัดการโลจิสติกส์ที่เกิดขึ้นจริงในการประเมินศักยภาพในการจัดการผลิตผลโครงการหลวงของโรงคัดบรรจุเชิงใหม่และโรงคัดบรรจุของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 8 ศูนย์ฯ และ 2 สถานีฯ พบว่า มีความแตกต่างกันมากระหว่างฤดูกาล โดยในฤดูหนาวโรงคัดบรรจุเชิงใหม่มีผลผลิตเข้าออกจำนวนมากเมื่อเทียบกับฤดูฝนและร้อน ทำให้ต้องจ้างแรงงานนอกเวลาเพิ่มมากขึ้นเพื่อจัดการให้สามารถรองรับผลผลิตได้มากที่สุด ในขณะที่โรงคัดบรรจุของแต่ละศูนย์ฯ/สถานีฯ ไม่มีปัญหาในการจัดการ เนื่องจากมีความหลากหลายของผลผลิตน้อยกว่าและมีปริมาณไม่มากเกินไปจนเกินกว่าจะรองรับได้ ส่วนการศึกษความเป็นไปได้ในการขนส่งสินค้าร่วมกับเอกชนโดยพิจารณาต้นทุนค่าขนส่งที่จะประหยัดเมื่อเทียบกับกรณีใช้รถของมูลนิธิโครงการหลวง พบว่า การขนส่งร่วมกับเอกชนจะทำให้ประหยัดต้นทุนค่าขนส่งแก่มูลนิธิโครงการหลวงได้ในกรณีที่บริษัทเอกชนคิดค่าขนส่งไม่เกินเที่ยวละ 14,884 บาท

Abstract

Action research for logistic management of the Royal Project products has 3 objectives which are 1) to study production cost, and revenue on the logistic management of the Royal Project products by comparing the result of the direct-to-customer delivery and the packing-house delivery in Chiang Mai, 2) to assess potentials in products' management of the Royal Project packing house in Chiang Mai and the other Royal Project Development Centers' packing houses and 3) to study the possibility of logistic cooperation with a private sector. This research studied the logistic management of the Mae Hae Royal Project Development Center, the Royal Agricultural Station Inthanon, the MaeTho Royal Project cluster (MaeTho, MaeSariang, Mae LaNoi), the HuayLuek Royal Project cluster (HuayLuek, AngKhang, GaeNoi, Mok Cham, NongKhieo) and the Chiang Mai Packing House of the Royal Project Foundation as the main sources of information. The results show that most direct-to-customer deliveries of the Royal Project centers had the total cost of the direct delivery lower than that of the packing house delivery. The Royal Project centers got more benefit from the direct delivery as the results of saving loss cost and labor cost. However, there are important factors affecting the size of benefit which is different in each center. The important factors are 1) management of buying farmers' product methods which affect to input cost and loss cost, 2) management of product transportation from farmers' plots to the center, 3) management of hired labors to increase their professional in grading and packing in order to save the time as well as 4) monitoring selling prices with the marketing sector to have the gap between buying and selling prices which corresponds to the exiting logistic cost. The results of the product management capacity evaluation at the Chiang Mai packing house and the 8 centers' packing houses and 2 stations' packing houses show that there are much differences of seasonal product quantity. The Chiang Mai packing house had much more in and out products during winter than rainy and hot seasons. In winter, overtime labors are needed in order to deal with the highest production quantity. Whereas, there is no problem for the centers' packing house to manage their products because there are less diversity and quantity of products comparing to the Chiang Mai packing house. For the study of possibility of logistic cooperation with the private sector by

comparing transportation cost, it is apparent that the co-logistic with the private sector reduced the transportation cost for the Royal Project Foundation in case the company charged the transportation cost not more than 14,884 Baht per time.

